ANY II *Sabadell 20 Maig 1888* NÚM. 38

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Carrer de las Tres-Creus, n.° 9
SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell . . . . . 2 rals al mes.
Fora . . . . . 8 » trimestre.
Un número sol. . . . . 1 »
Anuncis á preus convencionals.

POESIAS
DE
ÁNGEL GUIMERÁ
ab un estudi crítich de JOSEPH IXART

Aquesta obra ricament impresa sobre paper Brístol y que vá ilustrada ab mes de 80 grans composicions dels artistas Joseph Lluis Pellicer y A. Fabrés, forma un tomo en foli de 328 planas.

Preu: 20 pessetas, en rústica.
» 25 » luxosament enquadernada.

S' está agotant la edició.

Pot encarregarse al Centre de Suscripcions de Llorens Lladó, carrer de Sant Pau, núm. 4.—Sabadell.

MURALLA DE FERRO
DRAMA EN TRES ACTES Y EN VERS
DE
J. Got Anguera

S' ha publicat aquest' obra elegantment impresa y 's ven al preu de 2 pessetas en la llibrería de Llorens Lladó, carrer de Sant Pau, 4.

En los tallers de Joan Comas, Capmany, 18, s' encuadernará luxosament dita obra, al módich preu de **una pesseta** per exemplar.

LA REYNA REGENT Á BARCELONA

Dimecres passat, conforme estava anuciat, arrivá la Reyna Regent á Barcelona.

Com era de esperar, en la comptal ciutat se li fen una rebuda molt satisfactoria, no tan per lo entussiasta com per lo respectuosa y séria, digna dels nobles sentiments del nostre poble.

Aquest caracter formal de la aculilda que catalunya ha dispensat al cap del Estat de Espanya s' esplica perfectament. Si 's tractés de festeixar los tromfs de nn General en temps de guerra, ó 'ls mérits positiu de un sabi llegislador en temps de pau ó millor encara l' incomparable acert de un gobernant després de retornat á un poble viril los drets que altres gobernants li prengueren, en tal cas, una ovació indescriptible s' esplicaría. No pas avuy que en S. M. D.ª María Cristina, no més devém saludar encara las virtuts personals de la dama y 'ls generosos instituts de la filla dels Hapsburgs, que pera nosaltres representan la esperansa de una reivindicació.

Lo poble catalá s' ha descubert unánimement devant de la Reyna, pero no ha interrumput impacient son pas; ha aplaudit en general son zel de carinyosa Mare y de desditxada Viuda, pero no ha aclamat ab frenesí á la que, finr ara, sols en petitsdetalls ha donat disentidas provas de tendir á la expansió que Espanya necessita pera salvarse de terrible pérdua.

En una paraula Catalunya PRENENT *á una amiga* en la Reyna Regent, com diu molt be en una poesía 'l distingit titerat don Damás Calvet; pero acostumada á rebre desenganys la Pátria nostra, no s' abandona massa á esperansas que necessitan poderosos indicis pera robustirse.

De tal manera considerém y jutjém nosaltres la acullida que ha obtingut la Familia Real á Barcelona.

Y ara, pera comfirmar aquesta opinió nostra, farém constar que quasi totas las poesías que desde l' arch de triomf oficial se llensaren al pas de la comitiva real estavan redactadas en catalá y s' dirigian ab tant ó mes calor á la Arxiduquesa de Austria que á la Reyna Regent de Espanya.

A continuació ne transcribím una de ellas:

Á S. M.

D.ª MARÍA CRISTINA DE HAPSBURG-LORENA

REYNA REGENT D' ESPANYA

AB MOTIU DE SA VINGUDA Á LA CIUTAT DE BARCELONA

¡Salut! augusta reyna, que á la real potencia
que llú en vostra corona, juntar Déu ha volgut,
l' esclat de jovenesa, l' estel de la clemencia,
l' encís de la hermosura, lo flam de la virtut.

Per la primera volta, la terra catalana
ab vostres fills en brassos joyosa trapitjéu:
¡Veniu, veniu á ella: oh excelsa sobirana,
lo poble que 'us aclama, d' antich lo coneixeu!

Lo poble que 'us rodeja, fill es d' aquell que un día
á rius sa sanch ardida, donà als vostres passats,
que en jegantesca lluyta de folla idolatría,
vostra imperial ensenya vá alsar en cent combats.

Tal volta, ¡oh gran regina! ja en jorns de la infantesa,
dessota 'ls bells celatjes de vostre cel nadíu,
les gestes al contarvos d' eixa entlayrada empresa,
l' aspror també 'us digueren de nostre poble altíu.

Voltats per las montanyas, sentint l' alé del roure
y, pel llevant, del ona l' acompassat rugall,
los fills d' aquesta terra cap vent los fá somoure;
d' adulacions no 'n saben, son for es lo treball.

Mes si ab sa veu asprosa, ressó de sa energía,
sentíu que 'us victoreja, creyeulo, surt del cor:
com per María Tresa, va fer un jorn la Hungría,
sabría qui 'us aclama, per vos sufrir la mort.

Als ulls del nostre poble, no sou sols sobirana,
que empunya ab sas mans bellas lo ceptre de cent reys;
ne sou l' Archiduquesa, que vé á donar ufana
al arbre memorable de nostres furs y lleys.

Ne sou la docta Reyna, que filla de la terra
dels plers de la familia, de Déu, del Art, del Dret,
en lloch d' obrí á sos pobles les fúrias de la guerra,
vé á obrirlos les grans Festes, de son florit esplet.

Al lloch hont Barcelona doná capdal exemple,
al lloch qu' ensangrentaren los ódis y rencors,
la Industria catalana hi ha alsat fraternal temple,
la sanch se n' es tornada gemat verger de flors.

Y Déu que en Vos ne esguarda sa filla ben aymada,
que pera Vos un ceptre li ha semblat petit,
que tant com benvolguda, volguentvos venerada,
dessobre negres toques, corona 'us ha cenyit;

Ne vol que las mans pures, que may la mort dictaren,
benefactores obrin les Festes de la pau.
¡Veniu! á enaltir l' obra, que fé y treball alsaren;
¡Veniu! á rebre 'l ¡Visca! de nostre poble brau:

A rebrer la corona de mes capdal valia,
la que les vostres obres guanyarse han sapigut:
los llassos de la forsa l' atzar pot desfé' un dia,
jamay los que nuaren l' amor y la virtut.

Exemple de regines, clement, ardida, austera,
gelosa guardadora de nostres patries lleys,
de Vos la nostra terra, son NOU PERVINDRE espera:
que sols de les grans mares ne surten los grans reys,

DOLORS MONCERDÁ DE MACIÁ.

Barcelona 16 de Maig de 1888

SECCIÓ POLÍTICA

Tots quants nos interessém pel bon éxit de la Exposició Universal, podém estar d' enhorabona.

Madrid queda desert ab motiu de la mateixa. Tot espanyol, deu haver d' estar content perque el gran concurs no es ni á Paris ni á Londres, sino en la grandiosa capital de nostra industria. La Cort en pes va á donar llustre á Barcelona, deixant als madrilenys sense lo seu explendor. Pot dirse que la vida nacional se concentra en la gran ciutat catalana. Los pintors mes celebrats hi envian sos cuadros. Vico y Calvo hi preparan una campanya artística y HASTA *'l senyor Echegaray ha acabat un drama pera que sia estrenat á Barcelona.*

Poch mes ó menos aixís nos parlava un escriptor madrileny y com pera corregir lo *hasta* que deixem transcrit, li treu á continuació la primera lletra y surt ab la següent *banya.*

Llástima que no l' hagi escrit en catalá perque sols aixís podría aspirar al premi de las 5,000 pessetas ofert á la millor obra escénica espanyola.

Trasladém lo consell al senyor Echegaray y li proposém lo següent grant títol per son drama:

Si la enveja 'es tornés... Pot ser resultaría tragedia, pro pel cas es igual.

Consti que parlém del drama; no de la Exposició.

∴

Y á propósit del premi.

Lo que 's fa mes estrany pels escriptors de Madrid, es que s' hagi donat al autor d' un drama catalá, sent aixís que havía sigut ofert al autor de la mellor obra *espanyola*.

Y tenen rahó; nosaltres y nostres treballs no son espanyols mes que pera contribuhir als gastos del Estat. Per aquest motiu sobran arguments al gobern pera donar subvenció solsament al teatro castellá.

Lo senyor Linares Rivas va sortir del partit reformistas, va donar un tom per la plassa y per últim se n' ha entrat al partit conservador.

La Epoca al parlar d' aquesta evolució, ho fa en termes graciosíssims. Després de parlar y elogiar los principis del partit que defensa, diu: «que la agrupació dirigida per lo senyor Cánovas no esperava menos d' un home de convicció y conciencia honrada.»

Respecte la convicció... es consonant á evolució.

Tocant á la conciencia honrada... *vale más no meneallo*.

Y per últim referent al bombo y platerets del dit diari, sols podém contestar que 'n las botigas del comers polítich, es fácil que prompte hi veurém alló de: *No confundir la antigua casa de...* etc., etc.

Al passar dimecres S. M. la Reyna Regent per la plassa de San Jaume, aquesta estava plena de gom á gom; tal com fou rebuda durant lo demés trajecte, fou rebuda allí.

Lo respecte á la noble dama y á la virtuosa mare, imposá silenci al prudent poble catalá, en cambi las afectuosas mostras d' atenció que se li tributaren foren complertas.

Al exclamarse allí mateix una senyora castellana del silenci esmentat, varem sentir la següent resposta:

—A Madrid, aixís braman per Frascuelo com per Alfons XIII, aquí 'ns acomodém á las circunstancias y á las personas.

El Imparcial, desfentse en elogis al ocuparse del llibre *Barcelona tal cual es* del senyor Valero de Tornos, diu que á serli precís un subtitol, li escauría molt lo de *Colección de Fotografías*.

Si per cas de fotografías tretas ab un objectiu de llinterna mágica, focadas desde la Porta del Sol y reveladas ab such de sigrons del Sauch.

D' altre manera lo comentari del *Imparcial*, per los que coneixen Barcelona resulta una brometa.

La Comissió Provincial de Zaragoza que va reunirse pera acordar las gracias que havían d' enviarse á la Reina, á las Corts y al Gobern, ab motiu de la aprobació relativa al ferro-carril de Canfranch, acordáren també proposar á la Diputació que nombri *fill adoptiu predilecte* de la provincia al senyor Sagasta.

A primera vista lo plan sembla desgavellat per una provincia que com totas las d' Espanya ab prou feynes tenen pa per ells; pro ben mirat es un gran recurs per aumentar las filas en aquells dias de prosperitat en que 'l poble crida *Pan y Trabajo*.

Es un recurs molt socorregut per part dels que explotan la caritat pública; á vegadas llogan criaturas á fi d' inspirar mes compassió.

UN MINISTRE ANDALÚS

De tothom es conegut lo ministre de la Gobernació senyor Albareda. Es públich ja que es lo ministre mes andalús que hem tingut en Espanya y que ell no repara en formas ni conveniencias socials quant se tracta de fer un *chiste* ó de fer riurer al maniquis de la majoría parlamentaria, si be aquest sistema l' acredita únicament com á fill de la terra de María Santíssima, desprestigiantlo en cambi com á polítich de talent y diplomátich de figura.

Aixó no obstant, com fins are no havía fet mes que andalusadas, tenía 'l mérit d' esser graciós que no deixa de representar alguna cosa en la política madrilenya á falta de altres coneixements impropis avuy día, segons sembla, de las personas que regeixen los destins d' una nació com Espanya, ja que tots ells fan gala de la mes desastrosa ignorancia en materia de saber gobernar dignament al poble que 'ls tolera y paga.

Pero lo senyor Albareda ha volgut fiarse en lo que no enten, ha intentat fer un acte serio y de importancia y no ha pogut ferhi mes lo ministre andalús per exelencia qui desde 'l moment que ha deixat de esser graciós nos he fet mes gracia.

Es de tots coneguda per desditxa la espantosa emigració que d' un quant temps á aquesta part afligeix á la majoría de las provincias espanyolas y en altre continent buscan los fills de aquesta nació lo pá que ni ab la suhor del seu front, los hi deixan guanyar los goberns de Espanya, verdaders butxins de tot quant de bo tenía aquesta terra.

Donchs be, lo senyor Albareda, guiat per sos *sentimientos patrióticos* com diuhen los diaris que en la política madrilenya campan, ha dictat una real ordre ab fetxa 8 del corrent que com era natural tractantse de certa gent, ha resultat una verdadera etsagallada.

Perque, la vritat, pretendrer acabar la emigració justa y natural en tot aquell que sols creu digne y honrat lo guanyarse, travallant 'l pá pera sa familia y no campar en la política, siga com siga, rastrejant y perdent la vergonya, pretendrer acabarla, repetim, privant ó poch menos, á tot espanyol de que pugui sortir de Espanya pera dirigirse als altres continents, es un disbarat tant grant que á no haver

sortit del cap d' un polítich madrileny, semblaría que lo que hem llegit es un somni.

Y no obstant aquesta es la vritat pura y neta.

Lo senyor Albareda devía pensar:—los espanyols emigran cada día mes que es un gust, de seguir aixís no tindrem aviat qui pagui contribució y adeu moma; ¿qué fer donchs? No hi ha mes remey que 'l següent qui pot quedar com axioma degut á mon talent innegable: Pera evitar que 'ls espanyols emigrin no hi ha res millor que privarlos que surtin de Espanya.—

Y del dit al fet. Desde aquella fetxa están autorisats los governadors pera concedir ó no concedir permís als que vulguin embarcarse pera América, Africa y Oceanía.

Y heus aquí que gracias á aquest ditxós decret, los industrials, comerciants y agricultors que necessitin per sos respectius negocis anar á qualsevol dels punts citats, estar á mercé del governador de sa provincia qui judicará segons sia son curt ó llarch enteniment, si pot concedir lo permís pera 'l viatje.

De aquestos homes ne diuhen demócratas y lliberals, quant privan á sos gobernats, fins del dret innegable que te tota persona humana d' ausentarse de son pais quant millor li sembli.

¡Mes que hi farém! Que podem esperar dels homes que sols aceptan los ministeris. pera cobrar lo sou de son cárrech y quedarse després ab la cesantía.

Altres polítichs, los que fan política de bona fé y ab verdader patriotisme, s' haurían adonat que si 'ls espanyols emigran no es pas perque al ferho hi trobin cap gust, deixant tal volta á la familia en lo major abandono, sino perque, aixafats per l' insaportable pes de las contribucions que aqui se 'ns fixan, veyent invadit nostre propi mercat per los productes extrangers que tot ho acaparan, y ab lo temor encara d' un pervindre mes trist y desconsolador, s' allunyan de sa terra, fixos los ulls en altres pahissos també perduts com Espanya quan á ella perteneixían y avuy tant richs y prosperant sempre, á allá 's dirigeixen creyent trobarhi l' amparo y protecció que en sa casa se 'ls hi nega.

Si aixó comprenguessin, si fessin cas de las queixas que exhalan totas las provincias d' Espanya, ¡com no se 'ls enrrogiría la cara de

vergonya, si es que encara 'ls en hi queda, al veurer que per sa culpa se troba la nació en la mes espantosa miseria.!

Mes no hi ha por de que se 'n adonin may. Tindrían de ficarse altre volta en lo recó de mon, d' ahont en mala hora sortiren y aixó no 'ls hi convé pas á sos particulars interessos.

Ells pera viurer necessitan tenir entre sas mans, encar que tant sols siga un tros de nació pera explotarla á son gust y á sos despótichs capritxos.

Los sers mes envilits, quant han clavat la punyalada á sas víctimas no esperan pas contemplarlas en l' agonía, sino que fujen y s' amagan horroritsats de sí mateixos.

Ells no, ells la contemplan ab la major calma, dispostos encara á seguir sa campanya exterminadora, y disputantse 'ls llochs de preferencia en los grans festius que 's celebran demunt son cos, ert y glassat com un cadávre.

LO CONSELL DE CENT (1)

Girem enrera 'ls ulls
y las petjadas.

En va lo poble la conquesta exalta
de drets que li serveixin com escut,
que no val pas sa aspiració mes alta
las santas llivertats qu' havem perdut.

Cal mirar endevant ab fé sencera
per trovar nova llum en l' avenir,
mes cal també girar los ulls enrera
quan hi restan tresors per recollir

Si en estátua de sal fou convertida,
quan mira enrera, la muller de Loth,
fou sols perque deixava en sa fugida
rastre de crims, de malvestats y llot.

Mes lo qui deixa enrera una semensa
de pau, de llivertat y gratitut,
be pot girar los ulls sense temensa,
be pot tornar á recollí 'l perdut.

(1) Llegida per son autor en la nit del 3 de Mars, en celebració del aniversari del «Centre Catalá» de Sabadell.

Girem enrera 'ls ulls y las petjadas
sens tindrer por á deshonrós dictat,
y recollim de las etats passadas
lo que no 'ns dona la present etat.

***

Un poble lliure qu' en la pau prospera
y estima lo travall ab ver amor,
de qui 'l regeix ab ánima sencera
es sempre lo mes ferm sostenidor.

Així 'l Rey Jaume, d' eternal memoria,
judica á Catalunya ab rahó scient,
y enlayrá son renom y sa alta gloria
fundant lo popular Consell de Cent.

Vencent l' inich poder de la noblesa,
ensemps del Rey y 'l Poble vexsador,
aumentava del trono la grandesa
y aumentava del poble l' explendor.

Trobava 'l ciutadá soberanía
á l' ombra benfactora del Consell,
l' odiosa lley de castas s' abolía
y tots eram iguals al devant d' ell.

Pera vestirne l' inmortal gramalla
fins l' obrer mes humil era cridat,
qu' en nostra Catalunya 'l qui travalla
ja es digne d' esser lliure y d' essé honrat.

Los Concellers entorn de la Corona
eran del Rey los vetlladors fidels;
qui á un poble honrat llevors de drets li dona
dels devers mes sagrats fa creixe arrels.

Benhaja 'l Rey qu' essent del poble pare
honra á sos fills ab furs de dignitat;
benhaja aquell qu' avuy recorda encare
las llivertats augustas del passat.

***

Consell de Cent, l' institució mes noble
de quantas en la terra n' hi han hagut,

tú érats lo poble governant al poble,
tu érats lo Dret, la Pau y la Virtut.

En las festas y 'ls dols, en pau y en guerra
jamay mancares als devers sagrats,
y guayte vigilant de nostra terra
vetllavas per las pátrias llivertats.

La riquesa del poble fomentavas
ab protectoras lleys, plenas d' amor,
y l' empresa dels gremis animavas
per donar á la Industria mes vigor.

Lo Comers á ta ombra refloría
aumentant sa grandesa y benestar,
y la Marina nous mercats l' hi obría
vida rebent del Consolat de Mar.

Pera aumentar las fonts de la riquesa
en l' estranger obrías novas dóus;
t' inspirava á tractar la noble empresa
de que 'l travall no manqués may als teus.

No feyas com avuy los qui 'ns regeixen
que, venent sas concicncias y son cor,
als pobles que travallan empobreixen
y al estranger regalan son suhor.

Los Có dichs v las Lleys ab que regías
de justicia y de dret éran espills,
y 'l nom d' ilustre y savi 't conquerías
ab l' amor mes inmens de tots tos fills.

Al Poble y la Corona en maridatje
unía ta sagrada institució,
y érats lo llás de flors y de rematje
que consagrava sa ditxosa unió.

Si mal aconsellat lo Rey volía
rómprer inich la fé del sagrament,
los nostres furs y llivertats cobría
lo noble escut de lo Consell de Cent.

L' historia de la pátria exemple 'ns dona
d' un Rey que 's resistía al Vectigal,
y en front de la gramalla, la corona

sentía tremolar la testa real.

Fivaller y Ferrán lo d' Antequera
lluytaren allavòrs com poble y rey,
y 'l Conceller ab ánima sencera
vencé en la lluyta fent triomfar la lley.

Eran poders iguals que nivellavan
la Justicia lo Dret y la Rahó,
y en los pactes sagrats que 'ls enllassavan
residia la forsa de sa unió.

La defensa del Dret y la Justicia
dava forsa major y valiment;
y quan lo Rey somniava una injusticia
los ulls li obría lo Consell de Cent.

En l' amor qu' á sas lleys tenía 'l poble
hi trobava lo Rey un ferm escut,
y la fé y la virtud del Consell noble
lo feyan vencedor al ser vensut.

Així ho vejé 'N Ferran lo d' Antequera
judicant al insigne conceller,
quan, al morir, sa voluntat derrera
volgué confiar tan sols á Fivaller.

Benhajan aquells temps en que lo poble
era árbitre suprem de sos destins,
y ab las lleys que 's dictava son seny noble
obría á sa grandesa nous camins.

Benhaja 'l temps aquell en que tenía
lo poble páu, justicia y llivertat,
gosant de la capdal soberanía
que 'ls qu' avuy l' hi prometen no l'hi han dat.

Avuy lo poble que travalla y paga
del esclavatje du 'l estigma odiós,
y sa set de justicia no s' apaga,
y es son jou més dur sempre y afrentós.

Avuy sí celebrém unas absoltas
pera honrar la virtut d' aquells passats,
fins del temple de Déu sota las voltas
ens privan d' enaltir sos noms honrats.

Ab lleys desatentadas ens captivan
lo travall, font de pau y de virtut,
y de queixarnos fins lo dret ens privan
recordant que l' esclau ha d' ésser mut.

Avuy la nostra terra trista y pobra
gemega sens conhort y ab dolor ver;
de Ferrants d' Antequera 'n te gran sobra
y li mancan bons fills com Fivaller.

Benhaja 'l temps passat; los ulls enrera
girém tots ab racansa y ab dolor,
que 'ns mostra lo passat la felis era
de páu, de benestar, virtut y amor.

Girém enrera 'ls ulls en l' agonía
perqué recobri 'l cor son ardiment,
contemplant una pátria que floria
á l' ombra augusta del Consell de Cent.

Institució sagrada qu' igualava
los fills de la noblesa y del travall,
y en la roja gramalla hi vinculava
las mes sengles virtuts en abrigall.

Girém enrera 'ls ulls; la santa herencia
que 'ls passats ens llegaren recollim,
qu' en ella hi trovarém la nova ciencia
que 'ns portará á l' ideal que perseguim.

MANEL RIBOT Y SERRA.

NOVAS

Conforme estava anunciatat, lo dimcres á la tarde passá per aquesta ciutat lo tren Real que conduhi á Barcelona á S. M. la Reyna Regent.

Esperavan l' arribada del tren Real nostre excelentíssim Ayuntament, Jutje de 1.ª instancia, comisions del Banch y del Gremi de Fabricants y de més personas influyents.

L' acullida qu' aquesta ciutat dispensá á S. M. fou digna y magestuosa com correspont á una dama que, además de las condicions de Reyna Regent, atesara cualitats y virtuts morals dignes de lloansa.

Gran número d' obrers de nostres fábricas foren á la Estació á saludar á la regia Senyora en prova de simpatía á sas rellevants preudas morals y religiosas.

Los balls celebrats en lo "Circulo Sabadelles" "Centro Industrial" y domés societats de recreo estigueren molt animats durant los días de la passada Aplech.

La festa dels Aucells estigué, com sempre, animadissima. Varen darse los premis de costum.

De forasters pochs y aquestos ab cara d' atmetllas amargentas.

Creyém que ahir que daren completament acabadas las instalacions de la secció d' Industria d' aques ciutat en la Exposicó Universal de Barcelona.

Lo diumenge día 15 del corrent celebrá la "Academia Calasancia" de las Escolas Pías sa anual festa literari.

L' acte, com de costum, fou solemne, al que si veigeren repressentadas totas las classes socials y gran número de familias de la aristocracia sabadellenca representadas en sa majoría per elegantas damas galantment invitadas.

Ocupá la presidencia lo senyor Alcalde don Joan Casanovas Sallarés, qui tenía al seu costat á don Francisco de P. Benessat, diputat provincial, reverent don Segimón Boix, rector de la parroquia de San Felix y PP. Escolapios de los col-legis de Barcelona y de Mataró.

Semíramis, bella sinfonia tocada á piano y armonium fou la primera pessa que se executá, y per cert admirablement, essent molt aplaudida.

Seguidament varen pronunciarse alguns discursos adecuats al acte y llegírense bonicas poesías per los joves Llonch y Saus.

Los senyors Puig (don Eugeni), Trias (don Martí) y Ribot (don Manel) llegiren los escrits trascendentals *La pintura y escultura*, *La escuela Cristiana* y la *Economía política y Librecambio*, respectivament.

Lo reverent P. Llanas pronunciá ó mellor dit improvissá un discurs elocuentíssim com tots los que surten de sos llavis, per lo cual la numerosa y distinguida concurrencia l' hi tributá merescuts aplausos.

Lo senyor Alcalde pronunciá per últim un sentit discurs alavant l' influencia moral, relligiosa y educatica de las Escolss Pías, dihent entre altres cosas que tenía á honra ésser deixeple de las mateixas.

Nos associem de cor als nobles sentiments del senyor Alcalde, puig que com ell havem sigut educats en aquellas Escolas y fem vots pera que d' avuy endevant y com fins are sian los nobles esforsos d' aquells PP. de la ensenyansa moral y relligiosa degudament reconeguts.

Ha quedat constituhit definitivament lo "Centre Catalá de Sant Pol", propossantse son Consell directiu travallar sens descans en be de nestra estimada pátria. Constituheixen l' indicat centre las personas de més representacio de Sant Pol, haventse nombrat pera sa Directiva 'ls senyor seguenís:

Presiden, Bonaventura Gombau.—Vice-President, Victoriá Mas.—Tresorer, Marian Roca.—Secretari, Leandro Rovira.—Subsecretari y Comtador, Joseph Roca.—Vocals: Quirse Fugaset, Joeepg Castells.

Fem vots pera que 'l nou Centre Catalanista arribi al mes alt grau d' esplendor, lo que te forsosament de succehir dadas las personas que constituehixen sa junta.

Lo professor superior de primera ensenyansa, Don Bartomeu Sala. ha publicat una

important obreta que porta per títul: *Llisons fácilas de Gramática espanyola y de llengua catalana* pera us dels colegis de primera ensenyansa.

Inútil es elogiar l' obra que 'ns ocupa, tant mes quant dit professor ha demostrat suficientment sa uptitut en las varios obras que porta publicadus.

En la galería del primer pis de las Casas Consistorials de Barcelona y en lo lloch que avans ocupava la Majordomía, s' hi han colocat los retratos dels ilustres catalans Fontanella, Viladomat, Muntaner, Güell y Ferrer, Gimbernat y Capmany. En la galería ahont hi ha la porta principal del Consistori, los de Piferrer, Campeny, Manso, Aribau, García, Prim, Moncada. Fivaller, Salvá, Clarís, y en la de entrada al saló de conferencias los de Balmes y Requesens.

Segons nos diuhen de Manlleu, es casi segura la instalació d' un Centre Catalanista en aquella vila.

Desitjém que 'ls esforsos que 'ls catalanistas de Manlleu fan, trobin ressó en tan important població.

La Estació de Tarrasa estava adornada pera rebrer á D.ª María Cristina, ab rótuls dedicats á ella y á son fill en catalá, castellá, vascongat, gallego y alemán.

Ho celebrém moltíssim.

Y ab tal efusió ho celebrém que doném la mes coral enhorabona al que va imaginar tan delicát obsequi que es al mateix temps eloquent manifestació regionalista pera la Reyna de Espanya prova de delicadesa pera la Arxiduquesa de Austria.

Al autor de tal idea lo contém entre 'ls bons catalans.

Llástima que no haigi presidit l' ornamentació de totas las Estacions de la línea en la mateixa diada.

En lo saló d' espectacles del *Ateneo Sabadellés* se posará avuy en escena per la companyía d' aficionats del mateix, la sarsuela en un acte *La Salsa de Anicets*; estreno del juguet cómich en un acte *Gat per Llebre* y la sarsuela en un acte *Dorm*, á peticio de varis socis se repetirá 'l coro de la sarsuela *El Anillo de hierro*.

Avuy, demá y demá passat, en la Iglesia dels P. P. Escolapis, se celebrarán las Quaranta Horas, A las 6 y mitja del matí s' exposará á Nostre Amo; á las 10 se cantará ofici solemne: y á las 6 de la tarde se resará 'l Sant Rosari, se cantará 'l Trisagi, acabant ab la reserva de S. D. M.

SECCIÓ DE ANUNCIS

ENCUADERNACIONS BARATÍSSIMAS

Se fan de totas classes y preus, Ilustracions y Obras de luxo, Novelas, etc., etc. Los llibres se entregan á las 48 horas de encarregats.

CAPMANY, 18.—SABADELL

TRES TARTANAS NOVAS

PERA VENDRER

Dirigirse al guarnicioner Joseph Cuadros, carrer de Sant Joan.

PERA 'LS MONTE-PIOS

Papeletas de cobro á 7, 8 y 9 rals milé, segons la classe del paper. 400 Estats, 80 rals; 1,000 Reglaments á 16 páginas, 35, 40 y 50 pessetas, segons la classe del paper.

Imprempta de J. Comas, Capmany, 18.—Sabadell

NUMERADOR AUTOMÁTICH

Se 'n ven un ab lo qual se pot numerar desde 'l número 1 al 9,999. Dirigirse á la imprempta d' aquest periódich.

LA EQUITATIVA DELS ESTATS UNITS

SOCIETAT DE SEGUROS SOBRE LA VIDA

Delegació de Espanya y Portugal, carrer de Sevilla, 16, Madrit

Delegació de Catalunya é Islas Baleares, Rambla d' Estudis, 6, pral., Barcelona

Situació de la Societat en 1.er de Janer del present any

Actiu	duros	84.378,904'85
Pasiu, valuació al 4 per cent .	»	66.274,650
Sobrant	»	18.104,254
Entrada total	»	23.240,849
Entrada per premis	»	19.115,775
Nou seguro en 1887	»	138.023,105
Seguro vigent	»	483.029,562

Honrat per la delegació de Catalunya ab 'l càrrech d' agent y representant en aquesta, de la esmentada Societat, he cregut convenient donar á coneixer, en obsequi als nombrosos suscrits que en Sabadell conta y al públich en general, l' estat floreixent ab que funciona, tant en América com en Europa, la Societat "La Equitativa" y al mateix temps oferir á quantas personas tingan á be suscriureshi pera aprofitar los beneficiosos fruyts que proporciona, que en la oficina de mon cárrech, carrer de *Balsas*, núm. 34, se donarán quants informes 's desitjan, relacionat sobre las diversas combinacions de seguro que aquesta important Societat emiteix, y se demostrarán los positius resultats que s' obtenen, no tant sols en los casos de mort, sino també si s' arriva ab vida al terme del temps d' acumulació estipulat en lo contracte.

Sabadell 1.er Abril de 1888.

Joaquim Miralles y Padrós.

FABRICA LA MES ANTIGA

DE

TOTA CLASE D' EYNAS DE TALL Y DE AGRICULTOR

Cuynas económicas de tots tamanys y sistemas, baterías de ferro estanyat y de porcelana, pessas de ferro, fogons de tots tamanys y de diferents classes, etc., etc.

També s' adoban cuynas vellas y demés acessoris.

GRAN DIPÓSIT DE CARBÓ DE S. JOAN Y DE COK

DE

GRAUPERA GERMANS

PEDREGAR, NÚMS. 15 Y 18.—SABADELL

ANTIGA CASA TARRAL-LA

AVIS AL PÚBLICH

Lo taller de ENCUADERNACIONS y OBGECTES DE ESCRIPTORI se ha trasladat de la RAMBLA, NÚM. 70, al

Carrer de Capmany, núm. 18, Imprempta

JOSEPH PUIG

Gran dipósit de licors, vins y champagnes de totas classes á preus de fábrica.

Rambla, 223 y 225.—SABADELL

ORTOGRAFÍA CATALANA

Ó BREUS DOCUMENTS

PERA ESCRIURER CORRECTAMENT NOSTRA LLENGUA

PER

LLORENS PORTET

Preu: 2 rals

Se ven en lo Centre de Suscripcions de Llorens Lladó, Sant Pau, 4.—Sabadell.
A Barcelona 's ven en la llibreria de Eudalt Puig, Plassa Nova.

Imprempta y Encuadernacions de Joan Comas Faura, carrer de Capmany 18.—SABADELL